

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobkyně: **J. B.,** zastoupené JUDr. Otto Hradilem, advokátem se sídlem Olomoucká 16, Uničov, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2007, čj. S-MHMP 269407/2007/OST/Lš/Be, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, čj. 6 Ca 291/2007 - 43,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne ze dne 25. 11. 2010, čj. 6 Ca 291/2007 - 43, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Úřad městské části Praha 3, odbor výstavby (stavební úřad), vydal dne 21. 2. 2007 pod čj. OV/3557/2051/06/Ur, k žádosti žadatele a majitele domu Ing. M. K. (stavebník) stavební povolení pro stavbu „Stavba nového třípodlažního dvorního objektu ve dvoře domu Štítného 16/408 v Praze 3 – Žižkov, na pozemcích parc. č. 691 a 692 v k. ú. Žižkov.“

[2] Žalovaný zamítl odvolání žalobkyně, vlastnice sousední nemovitosti, proti uvedenému rozhodnutí stavebního úřadu rozhodnutím ze dne 28. 8. 2007, čj. S-MHMP 269407/2007/OST/Lš/Be.

II.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. V žalobě namítla, že byla zkrácena na svých právech, jelikož stavební úřad nenechal vypracovat jí navržený znalecký posudek odborného statika, který by objasnil, zda

stavebními pracemi na sousední nemovitosti může být ohrožena stavba v jejím vlastnictví – garáže, které jsou postaveny na ochranné zdi. Žalobkyni nebyla přiznána práva plynoucí z námitky jí vznesené během stavebního řízení. Stavební úřad nevyjasnil, zda uplatněná námitka je či není důvodná. Správní rozhodnutí je nezákonné, protože se neopírá o odborné a nezávislé posouzení znalce, ale naopak o ničím nepodložené tvrzení stavebníka, že projektovou dokumentaci připravil odborný oprávněný pracovník, který ovšem pracoval v zájmu stavebníka. Ačkoliv o to žalobkyně žádala, správní orgán jí do okamžiku podání žaloby nezaslal stavební podklady. Stavební úřad pochybil i v tom, že v rámci stavebního řízení, kterým byla povolována výstavba na pozemcích parc. č. 666 a 667 v k. ú. Žižkov, nejednal s žalobkyní jako s účastníkem řízení. Projekt „Zajištění stavební jámy ve dvoře Štítného 16“ neřeší zajištění ochranné zdi. Použité řešení nechrání ochrannou zeď, neboť z jedné strany bude celá odkryta až po okraj základů a z druhé strany bude zakryta náspem, pročež pod tlakem může dojít k jejímu zhroucení. Žalobkyně závěrem žaloby navrhla, aby soud nechal vypracovat znalecký posudek statika.

[4] Městský soud rozsudkem ze dne 25. 11. 2010, čj. 6 Ca 291/2007 - 43, žalobu zamítl.

[5] V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že žalobkyně ničím nedoložila své tvrzení, že při budování základů povolované stavby bude zasažena oblast pod základy stávající opěrné zdi, která je potřebná pro zajištění garáží patřících k domu žalobkyně v Seifertově ulici v Praze 3. Naopak stavební úřad ve stavebním povolení podrobně rozvedl, jakým způsobem bude při realizaci stavby postupováno, aby byla zajištěna stavební jáma bez dotčení pozemku ve vlastnictví žalobkyně. Městský soud odkázal na vyjádření žalovaného v žalobě, v němž uvedl, že z projektové dokumentace jsou seznatelné odstupy povolované stavby od hranice pozemků. Z délky hřebů lze dovodit, že nebudou zasahovat na pozemek žalobkyně, tedy pod základy opěrné zdi. Z projektové dokumentace nevyplývá ani odkrytí základů opěrné zdi při výstavbě.

[6] Projektová dokumentace byla v obou případech vypracována osobami k tomu oprávněnými, což žalobkyně ani nezpochybňuje. Udělená autorizace ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb. představuje záruku toho, že projektová dokumentace je vypracována v souladu s podmínkami v místě stavby a technickými požadavky na stavbu. Žalovaný proto podle městského soudu nepochybil, jestliže vycházel ze skutečností uvedených v obou projektových dokumentacích. Jestliže žalobkyně nepokládá technická řešení obsažená v technických dokumentacích za správná, pročež v důsledku povolení stavby dojde k poškození či zborcení opěrné zdi, bylo na ní, aby uvedla a doložila konkrétní podklady, prokazující její názor. Podle městského soudu mohla např. předložit znalecký posudek statika. To však neučinila a svá tvrzení nikterak neprokázala. Městský soud neshledal oprávněným požadavek žalobkyně, aby znalecký posudek obstaral stavební úřad. Posouzení předmětné stavby z hlediska odborných znalostí je dostatečně zajištěno tím, že projektovou dokumentaci zpracovali autorizovaní inženýři, kteří jsou oprávněni k provádění statických výpočtů.

[7] Žalobkyně využívala možnosti vyjadřovat se k předmětu řízení. Stavební úřad rozhodl o její námitce a žalovaný se v napadeném rozhodnutí vypořádal s jednotlivými odvolacími body. Skutečnost, že žalovaný nezaujal stejný názor jako žalobkyně, nelze hodnotit jako nerespektování práv účastnice řízení. Z obsahu správního spisu jednoznačně

vyplývá, že stavební úřad od počátku jednal s žalobkyní jako s účastnicí řízení. Pro přezkoumání napadeného rozhodnutí není podle městského soudu významné, že v nějakém jiném řízení, které se týkalo stavby prováděné Ing. K., nebylo žalobkyni přiznáno postavení účastnice řízení.

[8] Městský soud konečně neshledal důvodným návrh žalobkyně, aby řízení doplnil znaleckým posudkem statika, neboť takové doplnění dokazování nebylo třeba. Z projektové dokumentace je zjevné, že provedená stavba nebude zasahovat do opěrné zdi ve vlastnictví žalobkyně.

III.

[9] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla zamítavý rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[10] Nesprávné posouzení právní otázky městským soudem stěžovatelka spatřuje v neustanovení znalce na posouzení dopadů projektové dokumentace k povolované stavbě na sousední stavbu stěžovatelky, a to zejména co do zachování statiky opěrné kamenné zdi pod jejími garážemi. Stěžovatelka se obává zřícení této zdi v důsledku stavebních prací či působení budované stavby. Ačkoliv městský soud připustil ustanovení znalce dle § 56 správního řádu, přiklonil se ke stanovisku správního orgánu, že posouzení předmětné stavby z hlediska odborných znalostí je dostatečně zajištěno tím, že projektovou dokumentaci zpracovali autorizovaní inženýři, kteří jsou oprávněni k provádění statických výpočtů. Stěžovatelka nemá v předloženou projektovou dokumentaci důvěru, proto navrhla ustanovení nezávislého znalce z oboru statiky. Nevyhovění jejímu návrhu pokládá za nerespektování svých práv plynoucích z účastenství v řízení. Stěžovatelce samotné se nepodařilo zajistit vypracování znaleckého posudku, neboť neměla k dispozici celou projektovou dokumentaci ke stavbě a pro svůj zdravotní stav se nemohla účastnit stavebních řízení. Dodržení statiky sousedních staveb při výstavbě povolované stavby stěžovatelka pokládá za natolik závažnou otázku, že měla být vyjasněna již v rámci stavebního řízení. Přenášením této povinnosti na stěžovatelku dochází k jejímu neúměrnému zatěžování, a to pouze z titulu vlastnictví sousedních staveb.

[11] Městský soud podle stěžovatelky neodstranil rozpornost závěru o odstranění námitek a obav z ohrožení podpěrné zdi, na níž stojí garáže a další stavba ve vlastnictví stěžovatelky. Soud své rozhodnutí opřel jen o autoritu autorizovaných inženýrů, nikoliv o znalecký posudek pořízený správním orgánem. Stěžovatelka byla zkrácena na svých právech vlastníka sousední nemovitosti tím, že jí nebyla přiznána práva plynoucí z jí vznesené námitky během stavebního řízení. Projektová dokumentace se podle ní zabývá pouze statikou nově budované budovy ve stavební jámě pod opěrnou zdí, nikoliv ohroženými stavbami na pozemku stěžovatelky.

[12] Stěžovatelka upozornila, že již v předchozím stavebním řízení v roce 2004 dosáhla přepracování předchozí projektové dokumentace, neboť navrhované řešení zasahovalo i pod její pozemek. Oprávněně proto nemá důvěru ani ve stávající projektovou dokumentaci.

[13] Závěr městského soudu, že vypracování znaleckého posudku není třeba s ohledem na skutečnost, že podle projektové dokumentace nebude do opěrné zdi ve vlastnictví stěžovatelky stavbou zasahováno, pokládá stěžovatelka za nesprávný. Je jí známo, že i nová výstavba zřejmě zasáhla pod její pozemek. Bezmezná důvěra v projektovou dokumentaci vypracovanou ve prospěch stavebníka neodpovídá možným komplikacím, které mohou nastat ve statice budov stěžovatelky. Obavy stěžovatelky nemohly být rozptýleny, jelikož nebyl vypracován posudek nezainteresovaným znalcem. Nedůvěru stěžovatelky v nezávislost stavebního řízení prohloubily i personální problémy spojené s vedoucím stavebního úřadu, na něž upozornila i městský soud.

[14] Stěžovatelka konečně poukázala na to, že jí nebylo umožněno vypovídat u dožádaného krajského soudu. Před dožádaným soudem hodlala sdělit, že rozsudek městského soudu vznikl z nedorozumění v celé složité záležitosti. Stěžovatelka totiž podala žalobu proti schválení druhého, nikoliv prvního projektu stavby. Investor Ing. M. Ks. (pozn. NSS – patrně myšlen Ing. K.) již jednou, v roce 2004, nezákonně stavěl v blízkosti jejích pozemků, a sice na pozemcích parc. č. 666 a 667, přičemž jí nepředložil plány výstavby. Tyto plány nedostala ani od stavebního úřadu, a to na základě rady žalovaného. V tomto postupu spatřuje nezákonnou spolupráci mezi správními orgány prvého a druhého stupně. Stěžovatelka také poukázala na televizní pořad zabývající se podezřením vedoucího stavebního úřadu z korupce. K podobnému jednání mohlo dojít i v jejím případě. Žalovaný klame městský soud, pokud tvrdí, že stavby jsou plánovány vedle kamenné terasy.

[15] Stěžovatelka v přípisu ze dne 14. 6. 2011 požádala Nejvyšší správní soud, aby jí nebo jejímu advokátovi zaslal veškerou dokumentaci o všech stavbách, které Ing. K. uskutečnil od r. 2004 proti její vůli. Investor měl se stavbami posečkat až do rozhodnutí soudu. Během trvajícího soudního jednání investor provedl všechny své stavby pod opěrnou stěnou držící pozemek a garáže ve vlastnictví stěžovatelky. Není ani vyloučeno, že proti zákazu stěžovatelky vyvrtal otvory pod její pozemek. Vzhledem ke spodní vodě nelze omezit dobu, zda a kdy dojde ke zhroucení opěrné zdi, podkopané v zájmu stavebníka. Stěžovatelka žádá, aby Nejvyšší správní soud také rozhodl, co činit s nepovolenými stavbami pod jejími garážemi a v případě zhroucení garáží na pozemky sousedů, kdo ponese odpovědnost.

IV.

[16] Žalovaný nevyužil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti.

V.

[17] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost je důvodná, neboť Nejvyšší správní soud shledal v řízení před městským soudem podstatnou vadu, k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[19] Nejvyšší správní soud je při posuzování kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. části věty před středníkem vázán rozsahem a důvody v ní uvedenými. Podle § 109 odst. 4 s. ř. s. části věty za středníkem je však povinen zkoumat, zda napadené rozhodnutí netrpí některou z taxativně uvedených vad, k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[20] Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení ty osoby, jež byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat. Osoba zúčastněná na řízení má právo předkládat písemná vyjádření, nahlížet do spisu, být vyrozuměna o podání žaloby i o nařízeném jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo. Rovněž se jí doručuje rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí (§ 34 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[21] K postavení osob zúčastněných na řízení lze odkázat i na důvodovou zprávu k návrhu zákona – soudního řádu správního (tisk č. 1080/0), která uvádí, že zavedení institutu osob zúčastněných na řízení je reakcí *„na citelný nedostatek dosavadní právní úpravy, kdy osoba, které vzniklo subjektivní veřejnoprávní oprávnění nebo povinnost na základě rozhodnutí, které je žalobou napadeno, se nestávala ze zákona účastníkem soudního řízení a nebyla tu ani povinnost soudu či někoho jiného ji o probíhajícím řízení informovat. Tak se například stávalo, že stavebník domu se vůbec nedozvěděl, že jeho soused napadl vydané stavební povolení žalobou na soudě a že stavební povolení bylo případně zrušeno. Tento nedostatek se odstraňuje, zakládá se povinnost navrhovatele označit všechny takové osoby a podpůrná povinnost soudu pečovat o to, aby takové osoby se o řízení dozvěděly a měly na něm přímou účast.“*

[22] Předmětem soudního řízení je přezkum správního rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno stavební povolení, které bylo vydáno k žádosti stavebníka Ing. M. K. Odvolatelkou i žalobkyní byla stěžovatelka, tedy osoba odlišná od žadatele o vydání stavebního povolení. Nelze mít pochyb o tom, že v daném případě svědčilo žadateli o vydání stavebního povolení (stavebníkovi) postavení osoby zúčastněné na řízení, neboť je nepochybně osobou přímo dotčenou ve svých právech a povinnostech vydáním napadených rozhodnutí (§ 34 odst. 1 s. ř. s.). I sama žalobkyně v žalobě a poté i v kasační stížnosti označila osobu stavebníka za osobu zúčastněnou na řízení.

[23] Z předloženého soudního spisu vyplývá, že městský soud nevyrozuměl Ing. M. K. o probíhajícím řízení, ani jej nevyzval, aby se rozhodl, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

[24] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 5. 2007, čj. 5 As 3/2007 - 68 (všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), dospěl k závěru, že pokud soud nevyrozuměl osobu zúčastněnou na řízení o probíhajícím řízení a nevyzval ji, aby oznámila, zda bude svá práva v řízení uplatňovat či nikoliv, a takovou osobu v řízení zcela pominul, trpí jeho rozhodnutí vadou, pro kterou je nutno jej zrušit (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 21. 12. 2005,

čj. 1 As 39/2004 - 75, v němž vyslovil, že pokud krajský soud nevyrozuměl o probíhajícím řízení účastníka správního řízení odlišného od žalobce, který splňoval podmínky § 34 odst. 1 s. ř. s. (zde stavebník), zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[25] Nejvyšší správní soud při zvažování toho, zda uvedený postup městského soudu je či není důvodem pro zrušení kasační stížností napadeného rozsudku městského soudu, musel vycházet se závěrů vyslovených v rozsudku zdejšího soudu ze dne 17. 12. 2010, čj. 7 As 70/2009 - 190, podle kterého ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (ve spojení s § 109 odst. 4 s. ř. s. v nyní účinném znění) nehovoří o vadě, která měla vliv na zákonnost rozhodnutí, ale o vadě, která mohla takový vliv mít. Pro závěr o nutnosti aplikace citovaného ustanovení tedy postačí i důvodná pochybnost o zákonnosti napadeného rozhodnutí v příčinné souvislosti se zjištěnou vadou řízení. Aniž by Nejvyšší správní soud předjímal správnost argumentace městského soudu k uplatněným žalobním bodům, shledal ve věci důvod, pro který je třeba napadené rozhodnutí městského soudu zrušit.

[26] Jelikož Nejvyšší správní soud shledal vadu řízení před městským soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 109 odst. 3 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., napadené usnesení městského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V tomto řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne městský soud i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. dubna 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu